

Dades de l'assignatura

Assignatura: Didàctica General
Caràcter: Formació Bàsica
Curs: Primer
Caràcter: Quadrimestral
Llengua: Valencià
ECTS: 6 crèdits
Departament: Didàctica i Organització Escolar
Universitat de València: Facultat de Magisteri
Professor associat: Jose A. Jiménez Martínez
Horari i Calendari: Primer Cuatrimestre
Dilluns de 9.00 a 11.00 h.
Dimecres: de 11.30 a 13'30
Grup B
Atenció a alumnes Dilluns de: 8.00 a 9.00
Dimecres: de 13'30 a 14'30
Despatx D-15
2on pis. Dpment. de Didàctica y Org. Escolar
Telèfon: 961625130
e-mail: j.antonio.jimenez@uv.es

1.-Resum:

La **Didàctica General** fa referència al coneixement i al saber que sustenten les pràctiques pedagògiques que fan possible una relació educativa viva i fèrtil. Estudiar la didàctica, aleshores, no es redueix a identificar únicament processos i programes d'ensenyança que podem gestionar per evidenciar resultats d'aprenentatge, prèviament definits i homogenis per a tot l'alumnat. La **Didàctica** tracta **d'elaborar el sentit de l'ensenyar i l'aprendre** atenent al sentit de les situacions, les relacions i les accions pedagògiques; i **tracta d'orientar el sentit d'allò educatiu** atenent les possibilitats i les limitacions que imposa el marc cultural, administratiu i social actual.

L'assignatura de Didàctica General en les titulacions de Grau de Mestre/a en Educació Infantil i Grau de Mestre/a en Educació Primària **té caràcter introductor i de formació bàsica** tractant d'apropar, als i les estudiants, a les problemàtiques pròpies de les pràctiques educatives així com a la recerca i elaboració d'un coneixement pedagògic complex i ric. Ficant especial atenció al disseny i anàlisi de les condicions que intervenen en la producció del coneixement teòric-pràctic necessari per a comprendre e intervindre en les realitats escolars.

2.-Descripció de continguts:

Nombre de orde:	1
Nom de la U.T.	El coneixement, l'educació i l'escola
<ul style="list-style-type: none">• Reptes socials del segle XXI i funció social de l'escola i de l'educació obligatòria: el saber per a viure i la reconstrucció social del coneixement.. La naturalesa política de l'educació• El sistema educatiu. Marc legislatiu i administratiu del currículum. Igualtat i diversitat: Respostes de la l'escola.• El coneixement didàctic.	

Nombre d'ordre:	2
Nom de la U.T. (El currículum
<ul style="list-style-type: none">• Perspectives teòriques sobre el currículum.• Tipus de currículum. Els nivells de concreció curricular.• Fonaments del currículum i nivells de concreció curricular.	

Nombre d'ordre:	3
Nom de la U.T.	Disseny desenvolupament i avaluació del currículum
<ul style="list-style-type: none"> • La planificació del currículum: objectius; competències; el contingut curricular: selecció i organització; principis d'activitat; mètodes d'ensenyament; tasques; recursos i instruments didàctics ; avaluació • Les unitats didàctiques o els projectes de treball com propostes i experiències educatives 	

Nombre d'ordre:	4
Nom de la U.T.	La relació educativa i la vida a l'aula i al centre
<ul style="list-style-type: none"> • Els processos d'ensenyança i aprenentatge. L'ensenyança com a procés de relació i comunicació a l'aula i al centre. El desig d'aprendre i el desig d'ensenyar. L'alumnat com a subjecte educatiu • El saber vinculat a l'experiència, a la vida. L'educació afectiva-emocional. La convivència i el tractament de conflictes • Espais d'aula, organització de l'activitat i estructura de les tasques acadèmiques. El treball col·laboratiu. L'atenció a la diversitat. Seguiment i orientació dels aprenentatges • L'avaluació com a procés formatiu: l'avaluació de l'alumnat, del currículum i de les actuacions docents. El fracàs escolar 	

Nombre d'ordre:	5
Nom de la U.T.	Ser mestra, ser mestre
<ul style="list-style-type: none"> • L'ofici de mestra i mestre. Cinc mirades entorn de la formació docent: els discursos acadèmic, tècnic, humanista, pràctic, crític i postcrític. 	

3.-Propòsits:

L'assignatura de Didàctica General en les titulacions de Grau de Mestre/a en Educació Infantil i Educació Primària té un **caràcter introductor i de formació bàsica**.

L'objectiu **bàsic** de l'assignatura Didàctica General és que els futurs mestres reflexionen sobre la importància del paper de l'educació en la configuració d'una autèntica societat democràtica, açò és, crítica i participativa. Així mateix, es pretén introduir els estudiants en el coneixement dels diversos enfocaments sobre els processos d'ensenyança-aprenentatge, a fi que cada un d'ells opte per un posicionament personal a través del pensament crític i el debat col·lectiu.

Este **objectiu general** pot concretar-se en els següents **objectius específics**:

- Conèixer de forma teoricopràctica les diverses maneres de concebre i realitzar la pràctica curricular (disseny, desenvolupament i innovació curricular), açò és, les diferents mirades o discursos sobre l'acció educativa.
- Ajudar a generar en l'estudiant una opinió personal crítica sobre estos discursos per a iniciar-li en un procés que li porte en la seua futura pràctica professional a un treball conscient de la seua complexitat i les distintes alternatives d'abordar-lo.
- Analitzar les interrelacions entre el sistema educatiu, l'ensenyança, la institució escolar i la realitat econòmica, cultural i política de l'entorn.
- Aprofundir en la idea de l'educació com a acte estretament vinculat a un compromís polític i social.
- Reflexionar sobre la falsa creença entorn del caràcter neutre de la d'educació i del currículum i ajudar-li a establir connexions entre el currículum explícit i el currículum ocult i nul.
- Analitzar les principals experiències innovadores del S. XX en educació infantil i primària.
- Incidir i capacitar-se en el sentit de la pregunta i el diàleg com a pràctica de creació pedagògica i tractament de controvèrsies.
- Reinterpretar situacions d'ensenyança-aprenentatge extretes de la història escolar de les/vos pròpies/vos estudiants i plantejar alternatives a les mateixes des dels continguts del programa.
- Adquirir i utilitzar adequadament el vocabulari i la terminologia propis d'esta disciplina i de les ciències socials en general.
- Desenvolupar la capacitat de busca, selecció i utilització de fonts documentals i material bibliogràfic propis dels problemes i temàtiques a tractar, així com l'hàbit de lectura de suplementos, revistes i literatura especialitzada en educació.

4.-Metodologia docent:

1. ACTIVITATS PRESENCIALS (40%)

- a) Classes teòriques-pràctiques:** classes presencials teòriques-pràctiques en les que es treballaran els continguts de les assignatures, es debatran i realitzaran activitats utilitzant distints recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc
- b) Treball en grup:** la realització de treballs de grup té com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu i reforçar el individual. La defensa d'aquestos treballs podrà ser individual o col·lectiva, i es podrà fer davant el grup complet a l'aula o a tutories i seminaris amb audiències reduïdes

- c) **Tutories individuals i/o col·lectives:** les tutories individuals i col·lectives han de servir com a medi per a coordinar als estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent

2. ACTIVITATS NO PRESENCIALS (60%)

Estudi i treball autònom: se plantejaran treballs, lectures, accés i tractament d'informació individuals i altres de naturalesa cooperativa. Tots ells orientats, supervisats i avaluats pel professor.

5.-Avaluació:

Seràn objecte d'avaluació tant els objectius i competències pròpies de l'assignatura com les bàsiques comunes als graus, com les específiques de matèria.

L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter formatiu, i podrà analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. De l'avaluació derivarà la qualificació final.

En eixe sentit, la qualificació tractarà de ser reflex de l'aprenentatge individual, entès no sols com l'adquisició de coneixements, sinó com un procés que ha de veure fonamentalment amb canvis intel·lectuals i personals dels estudiants al trobar-se amb situacions noves que exigixen desenvolupar noves capacitats de comprensió, raonament i de presa de decisions.

La informació per a evidenciar l'aprenentatge podrà ser arreglada, principalment, per mitjà de:

- Seguiment periòdic del progrés dels estudiants, tant en l'aula com en tutories individuals i en grup.
- Avaluació dels treballs encomanats, inclosa l'anàlisi i la valoració d'observacions sobre treballs elaborats per tercers.
- Valoració de la participació individual i en grup, tant en l'aula com en les tasques que es realitzen fora d'ella.
- Exercicis i/o proves orals i escrites.

Ja que es pretén dur a terme una **metodologia cooperativa** basada en el treball i la reflexió crítica conjunta, l'assistència a classe és obligatòria.

No obstant, com també partim del principi **metodològic de la flexibilitat**, aquells alumnes que per raons justificades no puguin assistir a classe, seran atesos en l'horari de tutories.

El/l'estudiant haurà de decidir i comunicar durant les dos primeres setmanes del curs si opta per la modalitat presencial o no presencial. Les dos opcions impliquen un volum de treball (activitats) i un tipus d'avaluació diferent, però en ambdós serà obligatori la lectura i assaig sobre un dels llibres proposats a la bibliografia:

- A) En cas d'optar per l'assistència a classe, el/l'estudiant se comprometrà a portar l'assignatura al dia i a realitzar les activitats proposades en l'apartat

volum de treball. D'altra banda, s'avaluarà d'acord amb els criteris que s'especifiquen més avant.

En aquest cas seran treballs obligatoris:

- Treball individual: Assaig sobre un dels llibres proposats a la bibliografia.(20%)
- Treball individual: Realització del “Portfoli” o “Diari de classe”.(55%)
- Treball grupal: Realització i exposició de una proposta didàctica, o bé Resolució i exposició d’una proposta didàctica. (25%)

B)En el cas d'optar per la *modalitat no presencial*, el/l'estudiant haurà de realitzar *un examen escrit* de caràcter teoricopràctic en el dia i hora de la convocatòria corresponent. La qualificació de l'examen constituirà la nota final, conjuntament ab el treball sobre el llibre. D'altra banda, el professor proporcionarà la bibliografia bàsica sobre els continguts del programa.

Treball individual: Assaig sobre un dels llibres proposats a la bibliografia. (20%)

Així mateix es podran realitzar **Treballs Voluntaris**:

Exemples de treballs voluntaris individuals o grupals (per millorar la nota o per optar, en tot cas a MH). En tot cas cal parlar amb antelació en el mestre.

- Treball Pedagogs i pedagogues del segle XX.
- Treball sobre algun dels apartats del temari (consultar amb el professor).

Criteris d'avaluació

- Assistència a classe i portar al dia el desenvolupament de l'assignatura.
- Puntualitat en l'entrega de les activitats.
- Participació activa: comentaris, reflexions, dubtes, preguntes, plantejament de solucions a problemes derivats de la pràctica...
- Precisió terminològica i conceptual del camp de la Pedagogia, en general, i de la Didàctica, en particular.
- Argumentació raonada i crítica entorn de posicionaments professionals, ètics, epistemològics referits a situacions educatives, fonamentant les posicions defenses i explicitant les raons en què es recolzen, de manera que la crítica no siga el resultat de l'arbitrarietat.
- Claritat expositiva tant a nivell oral com escrit: exposició d'idees amb una estructura lògica on es pugui distingir la tesi defensa i l'articulació dels arguments en què esta es fonamenta.

- Recerca, selecció i utilització de fonts documentals i materials bibliogràfics propis dels problemes i temàtiques proposats en les activitats.
- Domini del camp de coneixements de la Didàctica General.
- Aspectes formals:
 - -Neteja, precisió lèxica, atenció de l'ortografia i sintaxi, coherència i cohesió textual, brillantor d'estil.
 - -Elaboració d'índexs, paginació, epígrafs, apartats, cites, notes a peu de pàgina, etc.
 - -Rigor en la cita de fonts: respecte a qualsevol dels sistemes existents per a citar fonts bibliogràfiques

Instruments d'avaluació:

- Correcció de les activitats individuals i grupals d'acord amb els criteris anteriorment descrits.
- Seguiment periòdic del progrés dels estudiants, tant en l'aula com en les tutories individuals a través d'entrevistes i revisió d'apunts.
- Exposicions individuals i grupals.
- Coavaluació: observacions, valoracions i crítiques fonamentades dels treballs per part dels companys/es.

6.-Referències generals:

AAVV (2010): <i>Buenas noticias de la escuela</i> . Madrid, Sabina editorial
CARBONELL, Jaume (coord.) (2000): <i>Pedagogías del siglo XX</i> . Barcelona, Ciss-Praxis.
DANIELS, H. (2003): <i>Vygotsky y la pedagogía</i> . Barcelona, Paidós
DELORS, J. (1994). <i>Los pilares de la educación</i> . Madrid, Santillana
DÍAZ BARRIGA, Ángel (2009): <i>Pensar la didáctica</i> . Buenos Aires, Amorrortu
FENSTERMACHER, G. y SOLTIS, J. (1998): <i>Enfoques de la enseñanza</i> . Buenos Aires, Amorrortu
FREIRE, Paulo (1993): <i>Cartas a quien pretende enseñar</i> . Buenos Aires. Siglo XXI
GIMENO SACRISTÁN, José (coord.)(2009): <i>Educación por competencias. ¿Qué hay de nuevo?</i> Madrid, Morata
JACKSON, Philip. (1991): <i>La vida en las aulas</i> . Madrid, Morata
JOYCE, B. y WEIL, M. (2002). <i>Modelos de enseñanza</i> . Barcelona, Gedisa
MEIRIEU, Philippe (2008): <i>Carta a un joven profesor</i> . Barcelona, Graó
MONTOYA, M ^a Milagros (2008): <i>Enseñar: una experiencia amorosa</i> . Madrid, Sabina Editorial
PETTINI, A. (1977). <i>Freinet y sus técnicas</i> . Salamanca, Sígueme
PIUSSI, Anna M ^a y MAÑERU, Ana (coords) (2006): <i>Educación, nombre común femenino</i> . Barcelona, Octaedro.
POSTMAN, Neill (1999): <i>El fin de la Educación</i> . Barcelona, Octaedro
SALINAS, Dino (2002): <i>¡Mañana examen! La evaluación: entre la teoría y la práctica</i> . Barcelona. Graó
SILVA, Tomaz Tadeu (2001). <i>Espacios de identidad: nuevas visiones sobre el curriculum</i> . Barcelona, Octaedro
STENHOUSE, Lawrence (1984): <i>Investigación y desarrollo del curriculum</i> . Madrid, Morata.
VAN MANEN, Max (1998): <i>El tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica</i> . Barcelona, Paidós
ZAMBRANO, María (2007): <i>Filosofía y Educación. Manuscritos</i> . Málaga. Ed. Ágora